Lakivaliokunta

Tiistai 20.10.2020 klo 9.30—11.10

Läsnä
puheenjohtaja Leena Meri ps
varapuheenjohtaja Sandra Bergqvist r (4, 5, 6, 7, 8, 9, 10) (3 osittain)
jäsen Hanna Huttunen kesk (4, 5, 6, 7, 8, 9, 10) (3 osittain)
jäsen Marko Kilpi kok
jäsen Mari Rantanen ps (4, 5, 6, 7, 8, 9, 10) (3 osittain)
jäsen Ruut Sjöblom kok (4, 5, 6, 7, 8, 9, 10) (3 osittain)
jäsen Mirka Soinikoski vihr (4, 5, 6, 7, 8, 9, 10) (3 osittain)
jäsen Sebastian Tynkkynen ps
jäsen Paula Werning sd (4, 5, 6, 7, 8, 9, 10) (3 osittain)
jäsen Johannes Yrttiaho vas
varajäsen Tuomas Kettunen kesk (1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10) (3 osittain)
varajäsen Pauli Kiuru kok (4, 5, 6, 7, 8, 9, 10) (3 osittain)
varajäsen Kari Tolvanen kok (4, 5, 6, 7, 8, 9, 10) (3 osittain)

Sihteeri
valiokuntaneuvos Marja Tuokila
valiokuntaneuvos Mikko Monto (4, 5, 6, 7, 8, 9, 10)

1. Nimenhuuto

Toimitettiin nimenhuuto. Läsnä oli 5 jäsentä.

2. Päätösvaltaisuus

Todettiin, että kokous ei ollut päätösvaltainen.

3. Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2021

Hallituksen esitys HE 146/2020 vp
Asiantuntijalausunto HE 146/2020 vp LaV 16.10.2020 lainsäädäntöneuvos Jyri Inha, valtiovarainministeriö Asiantuntijalausunto A 3
Asiantuntijalausunto HE 146/2020 vp LaV 16.10.2020 johtava asiantuntija Juha Saunamäki, oikeusministeriö Asiantuntijalausunto B 3
Asiantuntijalausunto HE 146/2020 vp LaV 16.10.2020 pääjohtaja Arto Kujala, Rikosseuraamuslaitos Asiantuntijalausunto C 3
Asiantuntijalausunto HE 146/2020 vp LaV 16.10.2020 johtaja Pasi Oksa, Riihimäen vankila Asiantuntijalausunto D 3

Pöytäkirja LaVP 31/2020 vp

Asiantuntijalausunto HE 146/2020 vp LaV 16.10.2020 puheenjohtaja Antti Santamäki, Vankilavirkailijain Liitto VVL r.y. Asiantuntijalausunto E 3
Asiantuntijalausunnon liite HE 146/2020 vp LaV 16.10.2020 puheenjohtaja Antti Santamäki, Vankilavirkailijain Liitto VVL r.y. Asiantuntijalausunto F 3
Asiantuntijalausunto HE 146/2020 vp LaV 16.10.2020 korkein oikeus Asiantuntijalausunto G 3
Asiantuntijalausunto HE 146/2020 vp LaV 16.10.2020 korkein hallinto-oikeus Asiantuntijalausunto H 3
Asiantuntijalausunto HE 146/2020 vp LaV 20.10.2020 ylijohtaja Riku Jaakkola, Tuomioistuinvirasto Asiantuntijalausunto I 3
Asiantuntijalausunnon liite HE 146/2020 vp LaV 20.10.2020 ylijohtaja Riku Jaakkola, Tuomioistuinvirasto Asiantuntijalausunto J 3
Asiantuntijalausunto HE 146/2020 vp LaV 20.10.2020 hallintojohtaja Joanna Autiovuori, Syyttäjälaitos Asiantuntijalausunto K 3
Asiantuntijalausunto HE 146/2020 vp LaV 20.10.2020 valtakunnanvouti Juhani Toukola, Valtakunnanvoudinvirasto Asiantuntijalausunto L 3
Asiantuntijalausunto HE 146/2020 vp LaV 20.10.2020 johtaja Lasse Fager, Lounais-Suomen oikeusapu- ja edunvalvontapiiri Asiantuntijalausunto M 3
Asiantuntijalausunto HE 146/2020 vp LaV 20.10.2020 Suomen tuomariliitto ry Asiantuntijalausunto N 3
Asiantuntijalausunto HE 146/2020 vp LaV 20.10.2020 Suomen Syyttäjäyhdistys ry Asiantuntijalausunto O 3

Merkittiin, että kokous tuli päätösvaltaiseksi.

Merkitään tiedoksi, että valiokunnan jäsenet ovat kuulleet asiantuntijoita epävirallisessa etäkuulemisessa perjantaina 16.10.2020:

Kuultavina olivat:
- lainsäädäntöneuvos Jyri Inha, valtiovarainministeriö, liite
- ohjausyksikön päällikkö, budjettineuvos Miika Snellman, oikeusministeriö
- johtava asiantuntija Juha Saunamäki, oikeusministeriö, liite
- pääjohtaja Arto Kujala, Rikosseuraamuslaitos, liite
- johtaja Pasi Oksa, Riihimäen vankila, liite
- puheenjohtaja Antti Santamäki, Vankilavirkailijain Liitto VVL r.y., liite

Valiokuntaan ovat saapuneet kirjalliset lausunnot:
- korkein oikeus, liite
- korkein hallinto-oikeus, liite

Etäkuuleminen

Valiokunnassa olivat kuultavina:
- ylijohtaja Riku Jaakkola, Tuomioistuinvirasto, liite
- johtaja Raimo Ahola, Tuomioistuinvirasto
- hallintojohtaja Joanna Autiovuori, Syyttäjälaitos, liite

- valtakunnanvouti Juhani Toukola, Valtakunnanvoudinvirasto, liite
- johtaja Lasse Fager, Lounais-Suomen oikeusapu- ja edunvalvontapiiri, liite

Valiokuntaan ovat saapuneet kirjalliset lausunnot:
- Suomen tuomariliitto ry, liite
- Suomen Syyttäjäyhdistys ry, liite

4. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi konkurssilain 2 luvun 3 §:n väliaikaisesta muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 164/2020 vp
Asiantuntijalausunto HE 164/2020 vp LaV 16.10.2020 konkurssiasiamies Helena Kontkanen, konkurssiasiamiehen toimisto Asiantuntijalausunto A 4
Asiantuntijalausunto HE 164/2020 vp LaV 16.10.2020 johtava lakimies Antti Laitila, Finanssiala ry Asiantuntijalausunto B 4
Asiantuntijalausunto HE 164/2020 vp LaV 16.10.2020 lainsäädäntöasioiden päällikkö Tiina Toivonen, Suomen Yrittäjät ry Asiantuntijalausunto C 4
Asiantuntijalausunto HE 164/2020 vp LaV 16.10.2020 professori Tuula Linna Asiantuntijalausunto D 4
Asiantuntijalausunto HE 164/2020 vp LaV 16.10.2020 Verohallinto Asiantuntijalausunto E 4
Asiantuntijalausunto HE 164/2020 vp LaV 16.10.2020 Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry Asiantuntijalausunto F 4
Asiantuntijalausunto HE 164/2020 vp LaV 16.10.2020 Suomen Asianajajaliitto Asiantuntijalausunto G 4
Asiantuntijalausunto HE 164/2020 vp LaV 16.10.2020 Suomen Perimistoimistojen Liitto ry Asiantuntijalausunto H 4
Asiantuntijalausunto HE 164/2020 vp LaV 16.10.2020 Takuusäätiö sr Asiantuntijalausunto I 4
Asiantuntijalausunto HE 164/2020 vp LaV 16.10.2020 professori Veli-Pekka Viljanen Asiantuntijalausunto J 4
Lisäselvitys HE 164/2020 vp LaV 20.10.2020 konkurssiasiamies Helena Kontkanen, konkurssiasiamiehen toimisto Asiantuntijalausunto K 4
Vastine HE 164/2020 vp LaV 20.10.2020 lainsäädäntöneuvos Mari Aalto, oikeusministeriö Asiantuntijalausunto L 4
Valiokunnan mietintöluonnos Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi konkurssilain 2 luvun 3 §:n väliaikaisesta muuttamisesta M 4

Asia on saapunut lakivaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Merkittiin tiedoksi, että valiokunnan jäsenet ovat kuulleet asiantuntijoita epävirallisessa etäkuulemisessa perjantaina 16.10.2020:

Kuultavina olivat:
- lainsäädäntöneuvos Mari Aalto, oikeusministeriö, liite
- konkurssiasiamies Helena Kontkanen, konkurssiasiamiehen toimisto, liite
- johtava lakimies Antti Laitila, Finanssiala ry, liite

- lainsäädäntöasioiden päällikkö Tiina Toivonen, Suomen Yrittäjät ry, liite
- professori Tuula Linna, liite

Valiokuntaan ovat saapuneet kirjalliset lausunnot:
- Verohallinto, liite
- Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry, liite
- Suomen Asianajajaliitto, liite
- Suomen Perimistoimistojen Liitto ry, liite
- Takuusäätiö sr, liite
- professori Veli-Pekka Viljanen, liite

Valiokuntaan on saapunut ilmoitus, ei lausuttavaa:
- Helsingin käräjäoikeus

Valiokunta lopetti asiantuntijakuulemisen.

Valmistavaa keskustelua ei syntynyt.

Sihteeri esitteli mietintöluonnoksen.

Valiokunta kävi yleiskeskustelun.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä valiokunta hyväksyi mietintöluonnoksen muutettuna.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä lisättiin kappaleen 13 loppuun hakasulkeissa oleva virke: "Valiokunta ehdottaa asiasta lausuman hyväksymistä (Valiokunnan lausumaehdotus)."

Valiokunnan päätösehdotukseen lisättiin hakasulkeissa oleva ponsi seuraavasti: "Eduskunta hyväksyy yhden lausuman. (Valiokunnan lausumaehdotus)"

Lisäksi lisättiin hakasulkeissa oleva valiokunnan lausumaehdotus seuraavasti: "Eduskunta edellyttää, että hallitus välittömästi selvittää ja arvioi, millä muilla keinoin koronaviruse-pidemian tai siitä johtuvien rajoitustoimien vuoksi tilapäisiin maksuvaikeuksiin joutuneiden yritysten tilannetta voidaan helpottaa kuin jatkamalla 31.1.2021 jälkeen konkurssilain 2 luvun 3 §:n väliaikaista muutosta ja, jos tällaiset keinot edellyttävät lainsäädännön muutoksia, antaa asiaa koskevat lakiehdotukset eduskunnan käsiteltäviksi hyvissä ajoin niin, että eduskunta voi käsitellä ehdotukset syysistuntokauden 2020 aikana."

Valiokunta päätti yksimielisesti pitää käsittelyä asian ratkaisevana käsittelynä.

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

5. Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi (COM(2020) 568 final) tilapäisestä poikkeuksesta sähköisen vies-

tinnän tietosuojadirektiivin tietyistä säännöksistä verkossa tapahtuvan lasten seksuaalisen hyväksikäytön torjumiseksi

Valtioneuvoston U-kirjelmä U 50/2020 vp
Asiantuntijalausunto U 50/2020 vp LaV 13.10.2020 erityisasiantuntija Mariéme Korhonen, liikenne- ja viestintäministeriö Asiantuntijalausunto A 5
Asiantuntijalausunnon liite U 50/2020 vp LaV 13.10.2020 erityisasiantuntija Marième Korhonen, liikenne- ja viestintäministeriö Asiantuntijalausunto B 5
Asiantuntijalausunto U 50/2020 vp LaV 13.10.2020 lainsäädäntöneuvos Tanja Jaatinen, oikeusministeriö Asiantuntijalausunto C 5

Asia on saapunut lakivaliokuntaan lausunnon antamista varten. Lausunto on annettava suurelle valiokunnalle.

Merkittiin tiedoksi, että valiokunnan jäsenet ovat kuulleet asiantuntijoita epävirallisessa etäkuulemisessa tiistaina 13.10.2020:

Kuultavina olivat:
- erityisasiantuntija Marième Korhonen, liikenne- ja viestintäministeriö, liite
- lainsäädäntöneuvos Tanja Jaatinen, oikeusministeriö, liite
- lainsäädäntöneuvos Sami Kiriakos, oikeusministeriö

Valiokunta lopetti asiantuntijakuulemisen.

Valiokunta kävi valmistavan keskustelun.

Valiokunta hyväksyi kannanoton: Lakivaliokunta yhtyy oman toimialansa osalta valtioneuvoston kantaan. Lakivaliokunta viittaa lisäksi lasten seksuaalisen hyväksikäytön torjunnan tehostamista koskevaa EU:n strategiaa koskevan kirjelmän (E 106/2020 vp) käsittelyn yhteydessä hyväksymäänsä kannanottoon (LaVP 28/2020 vp), jonka mukaan valiokunta on huolissaan verkossa tapahtuvan lasten seksuaalisen hyväksikäytön kasvusta ja pitää tärkeänä kansainvälistä yhteistyötä hyväksikäytön torjunnassa. U 50/2020 vp

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

6. Valtioneuvoston selvitys: EU:n ihmiskaupan vastaisen toiminnan tehostaminen; uuden lähestymistavan valmistelu

Valtioneuvoston E-selvitys E 113/2020 vp

Valiokunta lopetti asiantuntijakuulemisen.

Valiokunta hyväksyi kannanoton: Lakivaliokunta korostaa oman toimialansa osalta rikosvastuun toteutumisen tehostamista EU:n ihmiskaupan vastaisen toiminnan vahvistamisessa. EU:n tason toimia on tarpeen vahvistaa paitsi ihmiskaupan uhrin aseman parantamiseksi myös rikoksentekijän vastuuseen saattamisen tehostamiseksi. Ihmiskauppa on taloudellisesti kannattavaa rikollisuutta, jossa kiinnijäämisriski on pieni. Keskeisiä ovat siten konkreettiset toimet, joilla voidaan lisätä kiinnijäämisriskiä sekä varmistaa tehokas viran-

omaisyhteistyö ja viranomaisten riittävät resurssit ja osaaminen sekä EU:n tasolla että kansallisesti. Rikosvastuun tehokkaan toteutumisen kannalta olennaista on lisäksi, että jo hyväksytyt EU:n rikosoikeudellista yhteistyötä koskevat lainsäädäntöinstrumentit pannaan jäsenvaltioissa täysimääräisesti täytäntöön ja niitä sovelletaan tehokkaasti. E 113/2020 vp

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

7. Valtioneuvoston selvitys: Euroopan komission tiedonanto: Oikeusvaltioperiaatteen noudattamisen lujittaminen unionissa – tilannekatsaus ja mahdolliset jatkotoimet

Valtioneuvoston E-selvitys E 17/2019 vp
Valtioneuvoston E-jatkokirjelmä EJ 19/2020 vp
Liiteasiakirja Komission tiedonanto: Oikeusvaltiokertomus 2020 - Oikeusvaltiotilanne Euroopan unionissa
Muu asiakirja Komission_tiedonanto_oikeusvaltiokertomus_2020.pdf A 7
Muu asiakirja Luku oikeusvaltiotilanne Suomessa.pdf B 7
Muu asiakirja LaVL_23_2018.pdf C 7
Muu asiakirja Prof_Leino_Sanberg_aiempi_lausunto_2018.pdf D 7

Merkittiin valiokunnalle jaetuksi: Komission tiedonanto, Suomea koskeva luku, LaVL 23/2018 vp, professori Päivi Leino-Sandbergin aiempi lausunto (2018).

Valiokunta keskusteli asiasta.

8. Valtioneuvoston selvitys: EU:n oikeusalan tulostaulu 2020

Valtioneuvoston E-selvitys E 122/2020 vp
Liiteasiakirja EU:n oikeusalan tulostaulu 2020

Asia on saapunut lakivaliokuntaan tiedoksi.

Valiokunta päätti ryhtyä kuulemaan asiantuntijoita. Kutsutaan kuultavaksi: oikeusministeriö.

9. Muut asiat

Muita asioita ei ollut.

10. Seuraava kokous

Ilmoitettiin, että valiokunnan seuraava kokous on keskiviikkona 21.10.2020 klo 9.30 (epävirallinen etäkokous).

Pöytäkirjan vakuudeksi

Valiokuntaneuvos Marja Tuokila